

Нечай М. І.

Державний університет «Київський авіаційний інститут»

ЕВОЛЮЦІЯ РОЛІ СПЕЦІАЛЬНИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ У ЗОНАХ КОНФЛІКТУ: ВІД РЕПОРТАЖУ ДО МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

У статті досліджується еволюція ролі спеціальних кореспондентів у зонах конфлікту, їхня адаптація до технологічних інновацій та трансформація професійної діяльності в умовах розвитку мультимедійної журналістики. Аналізуються ключові етапи становлення військової журналістики, починаючи від перших репортажів у XIX столітті, зокрема під час Кримської війни (1853–1856), до сучасних мультимедійних форматів, які включають використання відео, аудіо, інтерактивних карт і соціальних мереж. Особлива увага приділяється впливу цифрових технологій, таких як супутниковий зв'язок, дрони та аналіз відкритих джерел (OSINT), на методи збору, обробки та поширення інформації. Розглядаються виклики, з якими стикаються журналісти в гарячих точках, включаючи фізичні загрози, дезінформацію, цензуру та етичні дилеми, пов'язані з висвітленням чутливих тем, таких як зображення жертв війни. Проаналізовано, як сучасний медійний ландшафт, зокрема соціальні мережі, змінює сприйняття аудиторією новин і сприяє миттєвому поширенню інформації. Наведено приклади роботи спеціальних кореспондентів у зонах конфлікту, таких як війна в Іраку (2003–2011), громадянська війна в Сирії (з 2011 року) та російсько-українська війна (з 2014 року), які ілюструють сучасні тенденції у військовій журналістиці. Зокрема, підкреслюється роль громадянської журналістики та соціальних мереж, таких як Telegram і Twitter, у формуванні інформаційного простору в умовах війни. Окреслено перспективи розвитку військової журналістики, зокрема використання штучного інтелекту та віртуальної реальності для створення імерсивного контенту. Стаття наголошує на необхідності поєднання технологічної підготовки з високими етичними стандартами для забезпечення достовірності та безпеки в роботі кореспондентів. Висвітлено також вплив журналістських матеріалів на формування суспільної думки та політичних рішень, що підкреслює відповідальність професії в умовах інформаційних війн.

Ключові слова: спеціальні кореспонденти, військова журналістика, мультимедійні технології, конфліктні зони, цифрові медіа.

Постановка проблеми. Сучасні збройні конфлікти вимагають від спеціальних кореспондентів не лише оперативного збору інформації, а й умінь працювати в умовах інформаційної війни, дезінформації, що поширюється ворожими медіа, та цифрових загроз. Традиційні методи військової журналістики поступово поступаються місцем мультимедійним форматам, що потребує від журналістів нових навичок і технологічної підготовки. Водночас постає питання достовірності контенту, професійної етики та безпеки кореспондентів у гарячих точках. Аналіз цих аспектів дозволяє оцінити, як змінилася роль спеціальних кореспондентів і які виклики стоять перед військовою журналістикою в сучасних реаліях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковці активно досліджують особливості роботи спеціальних кореспондентів у зонах конфлікту,

зокрема їхню адаптацію до технологічних змін та етичні виклики професії. Значний внесок у вивчення військової журналістики зробили західні дослідники, зокрема, П. Найтлі (P. Knightley) [1] у своїй книзі аналізує історію воєнної журналістики від Кримської війни (1853–1856) до сучасних конфліктів, розглядаючи роль воєнних кореспондентів у формуванні суспільної думки та вплив медіа на політичні рішення.

Дж. Лінч і А. МакГолдрік (J. Lynch і A. McGoldrick) [2] досліджують концепцію «журналістики миру» та її роль у висвітленні збройних конфліктів. Вони акцентують увагу на необхідності неупередженого висвітлення подій та використання фактів для зниження рівня маніпуляцій у медіапросторі.

Значний внесок у вивчення цифрової епохи воєнної журналістики зробили А. Хоскінс

і Б. О'Лафлін (А. Hoskins і В. О'Loughlin) [3], які дослідили вплив новітніх медіа на сприйняття війни та зміну інформаційного ландшафту. Автори наголошують, що завдяки соціальним мережам та цифровим технологіям війна стала не лише фізичною, а й інформаційною, де ключову роль відіграє швидкість поширення даних та їхня достовірність.

Значний внесок у вивчення візуальної воєнної журналістики зробив Стюарт Аллан [4], який досліджує, як цифрові технології змінюють способи візуалізації та висвітлення війн, акцентуючи увагу на ролі громадянської журналістики та соціальних мереж у зонах конфлікту.

Говард Тамбер [5] у своїх працях аналізує ризики та виклики для журналістів у зонах війни, включаючи питання безпеки, етики та впливу вбудовування з військовими підрозділами.

Барбі Зелізер [6] досліджує візуальне представлення війн, розглядаючи, як зображення формують суспільне сприйняття та пам'ять про конфлікти.

Джон В. Павлік [7] вивчає наслідки війни в Україні для новинних медіа, фокусуючись на дезінформації, безпеці журналістів та ролі цифрових інструментів у репортажах.

Орлова Дарія, Дуцик Діана, Галина Будівська [8] досліджують медійні реформи в Україні та боротьбу з дезінформацією під час російсько-української війни, наголошуючи на адаптації української журналістики до умов воєнного часу.

Наталія Цибуляк [9], українська дослідниця, аналізує вплив війни на наукову та медійну діяльність, зокрема в умовах окупації. У своїй роботі вона розглядає, як українські журналісти адаптуються до викликів війни, використовуючи цифрові платформи для протидії дезінформації та висвітлення подій у реальному часі, зокрема через аналіз Telegram-каналів та інших соціальних мереж. Її дослідження підкреслюють роль громадянської журналістики у формуванні інформаційного простору під час російсько-української війни.

Аналіз останніх публікацій свідчить про те, що роль спеціальних кореспондентів постійно змінюється під впливом новітніх технологій та інформаційних стратегій. Проте питання ефективності мультимедійної журналістики, впливу соціальних мереж на висвітлення конфліктів і нових викликів у професійній діяльності журналістів потребують подальшого дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз еволюції ролі спеціальних кореспондентів у зонах конфлікту та визначення ключових змін у їхній професійній діяльності в умовах цифровізації медіа.

Для досягнення цієї мети поставлено такі завдання:

- дослідити історичний розвиток військової журналістики та трансформацію підходів до висвітлення конфліктів;
- проаналізувати зміни, спричинені розвитком цифрових технологій, соціальних мереж і мультимедійних форматів в роботі спеціальних кореспондентів;
- визначити основні виклики, з якими стикаються журналісти під час роботи у зонах бойових дій, зокрема питання безпеки, дезінформації та етики;
- окреслити перспективи розвитку військової журналістики та можливості підвищення її ефективності за рахунок новітніх технологій.

Виклад основного матеріалу. Зародження військової журналістики як окремого напрямку медійної діяльності припадає на середину XIX століття, коли війни почали набувати глобального розголосу завдяки розвитку друкованих видань. Одним із перших прикладів систематичного висвітлення бойових дій стали репортажі Вільяма Говарда Рассела під час Кримської війни (1853–1856). Працюючи для британської газети The Times, Рассел описував не лише хід битв, а й умови життя солдатів, що вплинуло на суспільну думку та навіть політику уряду Великої Британії. Його робота стала прообразом сучасного військового кореспондента, хоча передача інформації була повільною через залежність від поштових служб і телеграфу, що лише почав входити в ужиток.

В українському контексті витоки військової журналістики можна простежити ще раніше – у козацьких літописах XVII–XVIII століть, які виконували функцію протожурналістики. Такі твори, як «Літопис Самовидця» [10] чи «Історія русів» [11], документували військові походи, битви та політичні події, поєднуючи факти з емоційним наративом. Хоча ці тексти не були журналістикою в сучасному розумінні, вони відображали прагнення зафіксувати історичні моменти для нащадків і мали значний вплив на формування національної свідомості.

У XIX столітті методи збору інформації військовими кореспондентами були обмеженими через відсутність швидких засобів зв'язку та портативної техніки, що змушувало журналістів покладатися на власні спостереження та свідчення очевидців. Кореспонденти, такі як Вільям Говард Рассел під час Кримської війни (1853–1856), проводили години на полях битв, записуючи деталі у щоденниках, а потім передавали свої нотатки

через поштові служби або кур'єрів до редакцій. Інтерв'ю з солдатами, офіцерами чи місцевими жителями слугували ключовим джерелом, однак ці дані часто були суб'єктивними й потребували ретельної перевірки. Телеграф, який почав з'являтися в середині століття, дозволяв прискорити передачу коротких повідомлень, але його використання було дорогим і обмеженим, що затримувало публікацію репортажів на дні чи навіть тижні.

На межі XIX–XX століть військова журналістика почала набувати більш професійних рис завдяки технологічному прогресу та змінам у сприйнятті війни суспільством. Під час Американської громадянської війни (1861–1865) журналісти вперше використали телеграф для оперативної передачі новин, а також почали експериментувати з фотографією, що додавала репортажам візуального виміру. В Європі, зокрема під час Першої світової війни (1914–1918), кореспонденти зіткнулися з новими викликами – цензурою та обмеженням доступу до передової, що змушувало їх шукати альтернативні джерела інформації, такі як листи солдатів чи розповіді очевидців. Цей період заклав підґрунтя для еволюції професії, яка згодом адаптувалася до мультимедійних форматів [12].

Важливим етапом у розвитку військової журналістики стало визнання роботи спеціальних кореспондентів через престижні нагороди, зокрема Пулітцерівську премію. Одним із перших лауреатів, який отримав її за висвітлення війни як спецкор у зоні бойових дій, був Ерні Пайл. У 1944 році він був нагороджений за репортажі з Другої світової війни для газетного синдикату *Scripps-Howard*. Пайл, перебуваючи на передовій в Італії та Франції, описував повсякденне життя солдатів із надзвичайною емпатією, що зробило його улюбленцем американської аудиторії. Його стиль, який поєднував деталі людських історій із реаліями війни, став прикладом гуманістичного підходу до військової журналістики. Пайл загинув у 1945 році від кулі снайпера на острові Іє-Сіма, що лише підкреслило небезпеку професії спецкора [13].

Іншим знаковим лауреатом став Сеймур М. Герш, який у 1970 році отримав Пулітцерівську премію за міжнародне висвітлення для *Dispatch News Service*. Його ексклюзивний репортаж про конфлікт в Мей Лі під час В'єтнамської війни, коли американські солдати вбили сотні мирних жителів, шокував світ і сприяв зміні суспільного сприйняття конфлікту. Герш, працюючи як спе-

ціальний кореспондент, провів розслідування на основі інтерв'ю з учасниками подій, демонструючи, як журналістика може переходити від простого репортажу до викриття правди [14]. Цей випадок підкреслив етичні виклики професії, адже робота спецкорів у зонах конфлікту часто пов'язана з розкриттям жорстоких реалій, що впливають на політику та громадську думку.

У новітній історії прикладом видатної роботи спецкора став Ентоні Шедід, який отримав Пулітцерівську премію за міжнародне висвітлення війни в Іраку (2003–2011) у 2004 році для *The Washington Post*. Перебуваючи в епіцентрі бойових дій, він передавав голоси іракців, чиє життя було зруйноване конфліктом. Його репортажі відзначалися глибиною аналізу та людяністю, що дозволило читачам за межами зони конфлікту зрозуміти його наслідки. Шедід отримав другу премію у 2010 році за роботу в Лівані, але його кар'єра трагічно обірвалася у 2012 році в Сирії через напад астми під час висвітлення громадянської війни [15].

Ці приклади демонструють, як спеціальні кореспонденти, ризикуючи життям, формують стандарти військової журналістики та є рушійною силою її еволюції.

Робота спеціальних кореспондентів у зонах бойових дій невіддільна від серйозних етичних дилем, які виникають через специфіку їхньої діяльності. Одним із ключових питань є баланс між об'єктивністю та сенсаційністю: журналісти можуть стикатися з тиском від редакцій чи аудиторії, що спонукає перебільшувати події для привернення уваги. Наприклад, під час війни в Сирії деякі репортажі про хімічні атаки викликали суперечки через непідтверджені дані, що підірвало довіру до медіа. Водночас кореспонденти зобов'язані дотримуватися принципів правдивості, адже їхні матеріали можуть впливати на хід конфлікту, формувати суспільну думку чи навіть провокувати ескалацію [19].

Ще однією етичною проблемою є зображення жертв війни. Показ фотографій чи відео загиблих і поранених може слугувати доказом злочинів або привертати увагу до гуманітарної кризи, але водночас порушує приватність і гідність постраждалих. Під час російсько-української війни журналісти неодноразово стикалися з дилемою: чи публікувати кадри зруйнованих міст і жертв, щоб показати світові правду, чи утриматися від цього з поваги до сімей загиблих? Міжнародні стандарти, такі як кодекс етики СІПЖ (Спілки журналістів України), рекомендують уникати надмірного натуралізму,

але в умовах війни знайти цей баланс надзвичайно складно, особливо коли оперативність конфліктує з ретельною оцінкою контенту.

Питання безпеки джерел і боротьби з дезінформацією також додають етичних викликів. Кореспонденти часто співпрацюють із місцевими фіксерами чи інформаторами, чиї життя можуть опинитися під загрозою через розкриття інформації. Наприклад, під час конфлікту в Афганістані журналісти, які працювали з місцевими перекладачами, іноді ненавмисно наражали їх на небезпеку з боку талібів [20]. У гібридних війнах, як-от російсько-українська, спецкори змушені протистояти пропаганді та дезінформації, що поширюється ворогом, що вимагає від них не лише фактчекінгу, а й усвідомлення своєї ролі в інформаційному протистоянні. Таким чином, етичні стандарти військових журналістів постійно випробовуються, вимагаючи від них не лише професійних навичок, а й моральної стійкості [21].

При цьому журналісти постали перед новими викликами у методах збору інформації на початку XX століття, зокрема під час Першої світової війни (1914–1918) через масштабність конфлікту та посилення контролю з боку військових адміністрацій. Журналісти отримували доступ до фронту лише за спеціальними дозволами, а їхні репортажі проходили сувору цензуру, що обмежувало оперативність і правдивість матеріалів. У цей період використовувалися такі методи збору інформації:

- Інтерв'ю з солдатами та місцевими жителями: кореспонденти поклалися на свідчення очевидців, включаючи листи солдатів і розповіді цивільних;

- Використання офіційних звітів і пресрелізів: через цензуру журналісти часто отримували інформацію від військових адміністрацій;

- Ранні спроби кінозйомки: наприклад, британські пропагандистські фільми про битву на Соммі (1916), хоча обладнання було громіздким і потребувало значних зусиль для транспортування;

- Перехоплення повідомлень і розвіддані: у деяких випадках журналісти використовували перехоплені повідомлення ворога або інформацію від місцевих джерел, що свідчить про зародження елементів розслідувальної журналістики.

У сучасних умовах спеціальні кореспонденти доповнюють ці методи цифровими інструментами, зокрема:

- Аналіз соціальних мереж: моніторинг платформ, таких як Twitter або Telegram, для отримання інформації в реальному часі;

- Супутникові зображення: використання геопросторових даних для документування подій;

- Дрони: для аерозйомки та фіксації подій у важкодоступних зонах;

- Відкриті джерела (OSINT): аналіз публічно доступних даних для перевірки фактів.

Ці методи дозволяють отримувати інформацію оперативно, але підвищують ризики маніпуляцій і дезінформації, вимагаючи ретельної перевірки джерел. Ці методи заклали основу для подальшого розвитку професії, коли технології XX століття дозволили перейти до більш динамічних і мультимедійних форматів [16].

В цілому, спеціальні кореспонденти здавна відігравали важливу роль у висвітленні військових конфліктів, починаючи від газетних репортажів XIX століття до телевізійних репортажів кінця XX століття. З появою цифрових технологій традиційні методи подачі інформації змінилися, поступаючись місцем мультимедійним форматам, що включають відео, аудіо та інтерактивні елементи. Сучасні кореспонденти використовують супутниковий зв'язок, мобільні додатки та дрони для швидкої передачі новин із гарячих точок. Соціальні мережі та стрімінгові платформи дозволяють журналістам миттєво поширювати інформацію, зменшуючи залежність від традиційних медіа. У результаті роль військового кореспондента трансформувалася: тепер це не лише репортер, а й оператор, фотограф, редактор та аналітик водночас.

Мультимедійна журналістика – це підхід до висвітлення подій, що поєднує різні формати контенту: текст, відео, аудіо, фото та інтерактивні елементи [17]. Вона дозволяє створювати більш динамічний та емоційно-насичений матеріал, який краще залучає аудиторію. Сучасні військові кореспонденти не лише пишуть статті, а й знімають відео, записують подкасти та використовують інтерактивні карти для глибшого аналізу подій. Використання соціальних мереж і стрімінгових платформ допомагає журналістам миттєво передавати інформацію в реальному часі. Інтеграція різних форматів підвищує достовірність матеріалів, оскільки глядачі можуть побачити події на власні очі. Таким чином, мультимедійна журналістика змінює стандарти подачі інформації, роблячи її більш доступною, оперативною та переконливою.

Робота спеціальних кореспондентів у зонах конфлікту пов'язана з серйозними етичними та безпековими викликами, адже журналісти ризикують життям, висвітлюючи події в гарячих точках. Важливо дотримуватися принципів об'єктивності

та уникати маніпуляцій, оскільки медіа можуть впливати на громадську думку та хід конфлікту. Одним із головних ризиків є поширення дезінформації, що вимагає ретельної перевірки фактів і використання надійних джерел. Новітні технології, зокрема дрони, супутниковий зв'язок та штучний інтелект, значно полегшують збір та аналіз інформації в реальному часі. Соціальні мережі дозволяють журналістам миттєво публікувати матеріали, однак створюють ризик цензури та кібератак. У таких умовах кореспонденти мають адаптуватися до нових реалій, поєднуючи технологічні інновації з високими професійними та етичними стандартами [18].

Мультимедійна журналістика кардинально змінила спосіб сприйняття інформації, роблячи новини більш інтерактивними та емоційно насиченими. Поєднання тексту, відео, аудіо та графіки дозволяє аудиторії краще зрозуміти події та глибше зануритися в контекст. Завдяки соціальним мережам користувачі не лише споживають контент, а й активно взаємодіють із журналістами через коментарі, репости та обговорення. Такі платформи, як Твітер, Фейсбук, Інстаграм сприяють миттєвому поширенню новин, що особливо важливо у кризових ситуаціях. Однак швидке поширення інформації має і зворотний бік – підвищується ризик дезінформації та маніпуляцій. У цьому контексті відповідальність журналістів зростає, адже вони мають не лише оперативно інформувати аудиторію, а й забезпечувати перевірку фактів та достовірність контенту.

Під час війни в Іраку (2003–2011) журналісти стикалися з обмеженим доступом до інформації та цензурою, що вимагало від них нових підходів до збору даних, зокрема роботи з місцевими фіксерами. У конфлікті в Сирії (з 2011 року) використання дронів і мобільних трансляцій дозволило репортерам оперативно передавати відеоматеріали навіть із найнебезпечніших територій. Під час російсько-української війни журналісти активно застосовують супутникові знімки та OSINT-методи (відкриті джерела розвідки) для верифікації інформації. Один із найважливіших уроків сучасної журналістики – необхідність швидкої адаптації до нових технологій та методів роботи в кризових умовах. Для майбутніх військових кореспондентів важливо розвивати навички фактчекінгу, роботи з цифровими платформами та взаємодії з аудиторією. Також ключовим залишається питання безпеки: необхідно проходити спеціальні тренінги з виживання у зонах конфлікту. Успішний військовий журналіст XXI століття – це

універсальний спеціаліст, який поєднує класичні методи роботи з інноваційними технологіями та зберігає високі професійні стандарти.

Майбутнє військової журналістики тісно пов'язане з інтеграцією новітніх технологій, які здатні не лише розширити її можливості, а й підвищити ефективність у висвітленні конфліктів. Штучний інтелект (AI) уже зараз змінює підходи до обробки інформації: він дозволяє аналізувати величезні масиви даних – від супутникових знімків до постів у соціальних мережах – для швидкої верифікації фактів. Наприклад, під час російсько-української війни AI-інструменти допомагали виявляти дезінформацію про обстріли, що скорочувало час на підготовку достовірних репортажів. У поєднанні з OSINT-методами (розвідка на основі відкритих джерел) штучний інтелект може стати незамінним помічником кореспондентів у гарячих точках [22].

Ще однією перспективною технологією є віртуальна реальність (VR), яка має потенціал зробити журналістику більш імерсивною та впливовою. Завдяки VR аудиторія може "опинитися" в зоні конфлікту через 360-градусні відео, що поглиблює розуміння подій і викликає сильніший емоційний відгук. Прикладом є проєкти *The New York Times*, такі як "The Fight for Fallujah" (2016), де глядачі могли відчувати реалії війни в Іраку. У майбутньому VR може стати стандартом для передачі складних історій із зон бойових дій, дозволяючи журналістам доносити правду в інноваційному форматі. Однак це вимагатиме від кореспондентів нових технічних навичок і вирішення етичних питань, пов'язаних із маніпулятивним потенціалом таких матеріалів.

Додаткові можливості відкривають технології блокчейну та захищені мобільні платформи. Блокчейн здатен гарантувати автентичність контенту, фіксуючи його походження та захищаючи від фальсифікацій, що особливо актуально в умовах гібридних війн, де інформація часто спотворюється. Наприклад, у конфліктах із масовою пропагандою, як-от у Сирії чи Україні, блокчейн міг би стати інструментом довіри до репортажів. Водночас мобільні платформи з шифруванням, такі як Signal або спеціалізовані додатки для стрімінгу, забезпечують безпеку передачі даних із зон бойових дій, захищаючи журналістів і їхні джерела від кібератак чи переслідувань. Ці технології разом створюють основу для більш прозорої, оперативної та достовірної військової журналістики, але їхнє впровадження потребуватиме адаптації професійних стандартів і підготовки кадрів.

Висновки. Військова журналістика сьогодні перебуває на перетині традицій і технологічних інновацій, трансформуючись із простого репортажу в комплексний мультимедійний процес. Сучасні інструменти – від дронів до соціальних мереж – дозволяють кореспондентам оперативно висвітлювати конфлікти, але водночас ускладнюють їхню роботу через дезінформацію, етичні

конфлікти та ризики для безпеки. Ці зміни вимагають від журналістів не лише технічної вправності, а й здатності зберігати професійну цілісність у складних умовах. Таким чином, професія еволюціонує до універсального формату, де спецкор поєднує ролі репортера, аналітика й технолога, щоб відповідати запитам інформаційного суспільства.

Список літератури:

1. Knightley P. *The First Casualty: The War Correspondent as Hero and Myth-Maker from the Crimea to Iraq*. 3rd ed. Baltimore, 2004. 608 p.
2. Lynch J., McGoldrick A. *Peace Journalism*. Stroud, 2005. 288 p.
3. Hoskins A., O'Loughlin B. *War and Media: The Emergence of Diffused War*. Cambridge, 2010. 200 p.
4. Allan S. *Citizen Witnessing: Revisioning Journalism in Times of Crisis*. Cambridge, 2013. 256 p.
5. Tumber H. *The Media at War: Communication and Conflict in the Twentieth Century*. London, 2006. 344 p.
6. Zelizer B. *About to Die: How News Images Move the Public*. Oxford, 2010. 304 p.
7. Pavlik J. V. Journalism and the Ukraine War: Confronting Disinformation and Danger. *Digital Journalism*. 2023. Vol. 11, no. 5. P. 789–806.
8. Дуцик Д., Орлова Д., Будівська Г. Трансформація сфери медіаграмотності в умовах повномасштабної війни в Україні: аналітичний звіт за лютий–червень 2022 року. Київ, 2022. URL: <https://www.jta.com.ua/wp-content/uploads/2022/07/Transformation-medialiteracy-UA-1.pdf> (дата звернення: 05.09.2025).
9. Tsybuliak N., Suchikova Y. The impact of war on Ukrainian science and media: Adaptation and resilience. *Regional Science Policy & Practice*. 2024. Vol. 16, no. 100012. DOI: 10.21203/rs.3.rs-4603070/v1.
10. Літопис Самовидця / упоряд. Я. І. Дзира. Київ, 1971. 208 с.
11. Історія Русів / пер. з рос., передм. і комент. В. Шевчука. Київ, 1991. 287 с.
12. Susan L. *The Media at War: Communication and Conflict in the Twentieth Century*. New York, 2000. 321 p.
13. Tobin J. E. *Ernie Pyle's War: America's Eyewitness to World War II*. Lawrence, 1997. 312 p.
14. Hersch S. M. *My Lai 4: A Report on the Massacre and Its Aftermath*. New York, 1970. 210 p.
15. Anthony Shadid, a New York Times Reporter, Dies in Syria. *The New York Times*. 2012. February 17. URL: <https://www.nytimes.com/2012/02/17/world/middleeast/anthony-shadid-a-new-york-times-reporter-dies-in-syria.html> (дата звернення: 05.09.2025).
16. *War and the Media: Reportage and Propaganda, 1900–2003* / ed. M. Connelly, D. Welch. London, 2005. 320 p.
17. Bull A. *Multimedia Journalism: A Practical Guide*. 2nd ed. London, 2016. 532 p.
18. Сидоренко Н. Технології в сучасній журналістиці: від дронів до соціальних мереж. *Журналістика в умовах цифрової трансформації: зб. наук. пр.* Київ, 2022. С. 78–92.
19. Гоян О. Етика журналістики в умовах війни: виклики та стандарти. *Вісник Львівського університету*. Серія: Журналістика. 2018. Вип. 44. С. 12–19.
20. *Afghan Media Under the Taliban* / Afghanistan Human Rights and Democracy Organization (AHRDO). 2022. 56 p. URL: https://www.ictj.org/sites/default/files/2023-01/AHRDO_Report_Afghan-Media-Under-Taliban.pdf (дата звернення: 05.09.2025).
21. Іванов В. Дезінформація в умовах гібридної війни: роль журналістів у протидії. *Медіакритика*. 2020. № 35. С. 45–52.
22. Литвиненко О. Штучний інтелект у медіа: нові можливості для журналістів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія: Журналістика. 2021. Вип. 48. С. 25–30.
23. Knightley P., Jackson S., Merullo A. *The Eye of War: Words and Photographs from the Front Line* / introd. J. Keegan. Washington, DC, 2003. 287 p.

Nechay M. I. THE EVOLUTION OF THE ROLE OF SPECIAL CORRESPONDENTS IN CONFLICT ZONES: FROM REPORTING TO MULTIMEDIA JOURNALISM

This article examines the evolution of the role of special correspondents in conflict zones, focusing on their adaptation to technological advancements and the emergence of multimedia journalism. It traces the historical development of war journalism, from its origins in the 19th century, exemplified by coverage of the Crimean War (1853–1856), to the contemporary era of digital and multimedia formats that integrate text, video,

audio, and interactive elements. The study analyzes the impact of digital technologies, including satellite communication, drones, and open-source intelligence (OSINT), on the methods of gathering, processing, and disseminating information. It explores the challenges faced by journalists in hotspots, such as physical dangers, disinformation, censorship, and ethical dilemmas related to depicting war victims and balancing sensationalism with objectivity. The article also highlights how the modern media landscape, particularly social networks like Twitter and Telegram, has transformed audience engagement with news, enabling real-time dissemination while raising concerns about misinformation and manipulation. Specific cases of correspondents' work in conflicts, such as the Iraq War (2003–2011), the Syrian Civil War (since 2011), and the Russian-Ukrainian War (since 2014), are presented to illustrate current trends in war journalism. These examples underscore the growing role of citizen journalism and social media in shaping the information environment during conflicts. The article further discusses the future of war journalism, emphasizing the potential of artificial intelligence and virtual reality to create immersive and impactful content. It stresses the need for journalists to combine technical proficiency with adherence to high ethical standards to ensure credibility and safety. The analysis also underscores the significant influence of journalistic work on public opinion and political decision-making, highlighting the critical responsibility of correspondents in navigating the complexities of information warfare.

Key words: *special correspondents, war journalism, multimedia technologies, conflict zones, digital media.*

Дата надходження статті: 01.09.2025

Дата прийняття статті: 12.09.2025

Опубліковано: 29.12.2025